

Fylkesmannen i Rogaland Miljøvernnavdelingen

Saksbehandler: Margareta Skog
Telefon: 51 56 89 32

Arkivnr.: 461.3
Saksnr.: 2007/8313

Egersund Sildoljefabrikk AS - Kontrollrapport

Rapport nr.: 2007.029.I.MVARO
Type kontroll: Verifikasjon

Informasjon om virksomheten:

Navn: Egersund Sildoljefabrikk AS	Organisasjonsnr.: 977 393 191
Postadresse: Postboks 100, 4379 Egersund	Besøksadresse: Åsaneveien 103, Egersund
Utslippstillatelse: 19.03.2001	Bransjenr. (NACE-kode): 15.202
Risikoklasse: 3	Kommune/kommunenummer: Eigersund/1101
Kontrolldato: 10.10.2007	Tidsrom for forrige kontroll: 10.10.2006

Tilstede under kontrollen:

Fra virksomheten: Bent Inge Ulset, Johan Tore Rødland, Olaf Undhammer, Fredrik Andersen	Kontrollgruppe: Margareta Skog (kontrollansvarlig), Kirsten Allred
---	--

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Hovedtema for kontrollen var:

- Utslipp til vann (m/ tilhørende internkontroll)
- Håndtering av farlig avfall (m/ tilhørende internkontroll)

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket 1 avvik under kontrollen. Dette er:

1. Bedriften skriftlige system for internkontroll er mangelfull.

Det ble gitt følgende anmerking etter kontrollen:

- Bedriftens rutiner for å sikre at vaskevann ikke unødig trekker med seg fett fra holdetanken bør forbedres.

Avviket og anmerkningen er beskrevet på side 4.

Oppfølging etter kontrollen

Fylkesmannen pålegger bedriften, **innen 1. januar 2008**, skriftlig å bekrefte at forholdene er brakt i orden og å redegjøre for de tiltak som er gjennomført for å rette **avviket**. Dersom virksomheten ikke klarer å rette opp avviket innen denne fristen, skal den redegjøre for årsaken og oversende oss en tidsfestet handlingsplan for retting av dette. Denne planen skal oversendes oss innen samme frist (01.01.2008).

Pålegget om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 49. Vedtaket kan påklages innen 3 dager etter at pålegget er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes fylkesmannen.

Dersom fylkesmannen ikke mottar den pålagte, skriftlige tilbakemeldingen innen gitt frist kan vi med hjemmel i forurensningslovens § 73 fatte vedtak om tvangsmulkt.

Vi ber bedriften innen 1. januar 2008 redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer som følge av **anmerkningen**.

Rapport godkjent (dato):

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Margareta Skog
senioringeniør

Bakgrunn

Med bakgrunn i gjentatte klager over flere år (særlig om forsomrene) på fettforurensning i Egersund havnebasseng valgte fylkesmannen denne høsten (2007) å gjennomføre en kontrollaksjon rettet mot virksomheter som driver med bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer i Egersund havneområde. Dette er Egersund Seafood AS, Fonn Egersund AS, Welcon Egersund AS, Welcon Protein AS og Egersund Sildoljefabrikk AS. Ved å inkludere også Løining AS i den samme aksjonen fikk vi kontrollert alle virksomheter i Eigersund kommune der bransjekoden (også kalt nærings- eller NACE-kode) starter med 15.2.

Kontroller gjennomføres i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø overholdes. Kontrollene fokuserer på overholdelse av krav. Rapportene omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor fylkesmannens forvaltningsområde. Rapportene gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftenes miljøarbeid eller miljøstatus.

Denne rapporten er skrevet etter kontroll ved **Egersund Sildoljefabrikk AS** 10.10.2007.

Definisjoner

Avvik defineres som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning defineres som et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for bransjen virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne kontrollen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)*, av 06.11.1976, med senere endringer.
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)*, av 06.12.1996, med senere endringer.
- *Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)*, av 1. juni 2004.
- *Forskrift om begrensnig i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)*, av 01.06.2004, med senere endringer.
- *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*, av 01.06.2004, med senere endringer.
- Utslippstillatelse for Egersund Sildoljefabrikk AS, gitt av Fylkesmannen i Rogaland i brev av 19.01.2001.

Resultater fra kontrollen

Avvik 1:

Bedriften skriftlige system for internkontroll er mangelfull.

- Virksomheten har mangelfulle rutiner/mangler dokumenterte rutiner for håndtering av farlig avfall.
- Virksomheten har mangelfulle rutiner/mangler dokumenterte rutiner for å ivareta substitusjonsplikten.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften, § 5, 2. ledd, punkt 7

Kommentarer:

Bedriften har i dag ikke skrevet ned hvilket farlig avfall som oppstår i virksomheten, med tilhørende EAL-koder og avfallsstoffnummer. Det er heller ikke skrevet ned til hvem avfallet kan eller skal leveres til, og hvem som har ansvaret for at avfallet blir levert minst 1 gang hvert år, at avfallsbeholderne er merket med værbestandig maling, at avfallet blir korrekt deklart, osv. Bedriften trenger således en konkret beskrivelse, gjerne med tilhørende sjekkliste, som sikrer at bedriften overholder kravene i avfallsforskriftens kapittel 11.

Virksomheten er kjent med aktsomhetsplikten og substitusjonsplikten når det gjelder helse- og miljøskadelige produkter (kjemikalier), jf. produktkontrollen §§ 3 og 3a. Virksomheten mangler imidlertid skriftlige rutiner som sikrer at bedriften jevnlig og systematisk gjennomgår sine produkter med tanke på substitusjon, inkl. dokumenterer gjennomgangene og resultatene fra disse.

Anmerkning 1:

Bedriftens rutiner for å sikre at vaskevann ikke unødig trekker med seg fett fra holdetanken bør forbedres.

Kommentarer:

Noe av anlegget blir vasket ved at en (sitat) koker det opp med lut. Bedriften opplyser at den har en prosedyre som skal sikre at nivået i holdetanken (som er plassert rett foran fettutskilleren) er så lav som mulig når slikt vaskevann skal gå til utslipp via fettutskilleren. Fettholdig vann i holdetanken forsåpes ved tilførsel av ubrukt lut. Bedriften sa under kontrollen at nevnte prosedyre nok kunne strammes inn.

Andre forhold (kommentarer/utdypninger)

- Felles for alle virksomheter vi kontrollerte som del av denne aksjonen var at vi fant mer eller mindre fett eller proteinlignende stoff som fløt på sjøen i umiddelbar nærhet til virksomhetene. De største mengdene fant vi i kaiområdet til Egersund Sildoljefabrikk AS. Hvorvidt dette skyldes strømforholdene i havnebassenget vet vi ikke. Det var ingen produksjon ved sildoljefabrikken 10.10.2007.

Vi har ikke grunnlag for å hevde at problemene med fett i havnebassenget som opptrer på forsommene (mai/juni) til stor del må skyldes produksjonen ved Egersund Sildoljefabrikk AS.

Bildene nedenfor viser de største ansamlingene av fett som vi så i forbindelse med gjennomføringen av denne kontrollen. De er tatt i kaiområdet til Egersund Sildoljefabrikk AS.

Bilde 1: Dette bildet er tatt mellom dekkene som hindrer den langtidslagrede prammen å slå mot kaikanten.

Bilde 2: Dette bildet er tatt nesten samme sted som Bilde 1, dvs. her ser vi de samme dekkene som beskytter det samme kaiområdet mot den samme prammen. Gul farge tilsier at fett er prosessert, dvs. ikke er utslipp fra fiskebåt.

- Egersund Sildoljefabrikk AS og Egersund Seafood AS har samme eiere. Den første kontrollen i denne aksjonen ble gjennomført 26. september 2007 hos Egersund Seafood AS. Fylkesmannen sier seg godt fornøyd med at Egersund Sildoljefabrikk AS før kontrollen 10. oktober 2007 allerede hadde iverksatt tiltak for å unngå at de fikk de samme avvikene som Egersund Seafood AS. For eksempel hadde Egersund Sildoljefabrikk AS på plass

nytt utstyr med tilhørende skilting som skal sikre at alt farlig avfall som oppstår i virksomheten heretter blir korrekt tatt hånd om. I forkant av kontrollen hadde virksomheten, sammen med sin avfallsaktør, gjennomgått virksomheten for å sikre at tidligere ikke identifisert farlig avfall ble fanget opp.

- Bedriften er storforbruker av brensel. Fylkesmannen vil gi bedriften anerkjennelse for at en i dag så å si kun bruker gass, som er en renere energikilde enn oljer. Bedriften opplyser at en genererer mye overskuddsvarme som ikke blir brukt. Energieffektivitet er ikke tema for denne kontrollen, men fylkesmannen anbefaler likevel virksomheten å tilstrebe å finne løsninger som gjør at denne energien blir brukt til noe positivt. Vi er klar over at bedriften driver diskontinuerlig, dvs. ca. 90 % av produksjonen er unnagjort før sommerferien, men minner samtidig om at bedriften i sin tillatelse har generelle vilkår om å oppnå energieffektiv produksjon, og å tilrettelegge for at spillvarmen kan utnyttes internt og eksternt, jf. vilkår 2.2 og 2.3.
- Bedriften holder akkurat nå på med full gjennomgang av sitt system for internkontroll. Dette blant annet som oppfølging av revisjonen som Statens forurensningstilsyn, sammen med Fylkesmannen i Rogaland, gjennomførte ved virksomheten 10.10.2006. Bedriften har frist til 1. januar 2008 med å oversende fylkesmannen en tilbakemelding som gjør at vi kan avslutte nevnte revisjon.
- Egersund Sildoljefabrikk AS produserer fiskemel og fiskeolje av biprodukter (fiskeavskjær, og lignende) fra andre fiskeforedlingsbedrifter, fremst bedrifter i og rundt Egersund. Fylkesmannen ser det som god ressursutnyttelse og samfunnsnyttig at virksomheten bruker våtorganisk avfall i sin produksjon av fiskemel og –olje. For ordens skyld, de store mengdene med råstoff er ren og hel fisk, dvs. fisk som leveres direkte fra fiskefartøyene.
- Statens forurensningstilsyn (SFT) ga i brev av 19.01.2001 ny utslippstillatelse til Egersund Sildoljefabrikk AS. Bedriften påklaget blant annet tillatelsens vilkår 3.5, *Utslippsted for prosessavløp*. I Miljøverndepartementet (MD) sin klageavgjørelse står det (sitat) *Departementet overlater til fylkesmannen i Rogaland å fastsette frist for utredning av alternativt utslippsted og etablering av eventuelt nytt utslippsted for Egersund Sildoljefabrikk AS og Silfas Egersund AS*, jf. MDs brev av 22.05.2003.

Fylkesmannen vil med dette opplyse at vi i eget brev til Egersund Sildoljefabrikk AS vil fastsette de frister MD i sitt brev av 22.03.2003 overlater til oss å fastsette. Tilsvarende brev vil fylkesmannen for øvrig også oversende Welcon Egersund AS. Utover dette vurderer vi å pålegge både Egersund Seafood AS og Fonn Egersund AS å gjennomføre tilsvarende utredninger, inkl. etablere nye eventuelle utslippsted for sine respektive avløpsvann. Fylkesmannen vil således pålegge hver enkelt virksomhet å *utrede alternativt utslippsted og etablere eventuelt nytt utslippsted*, og kun anbefale virksomhetene å søke samarbeid. Vi vurderer det ikke som hensiktsmessig at fylkesmannen koordinerer dette arbeidet. Vil de enkelte virksomhetene gjennomføre selvstendige undersøkelser og med basis i disse foreslå tiltak, dvs. anbefale fremtidig utslippsted, så står de fritt til å gjøre dette. Vi gjør imidlertid alt nå Egersund Sildoljefabrikk AS oppmerksom på at alle virksomheter vil måtte levere en rapport som dokumenterer at fullverdige resipientundersøkelser, etc. er gjennomført, og at de anbefalte tiltakene slik er godt fundamentert.

- Bedriften har egen kai. Det ble under kontrollen avtalt at virksomheten i eget brev til fylkesmannen skulle besvare vårt brev av 08.04.2005, om etablerte mottaksordninger for

avfall fra skip som anløper egen kai, jf. forurensningsforskriften kapittel 20. Dette fordi virksomheten tidligere ikke har besvart denne henvendelsen, og det av fylkesmannen vurderes som fornuftig at alle besvarelser på vårt brev av 08.04.2005 samles og håndteres som samme sak. Dette for å lette vår sammenstilling av hvem og hvordan den enkelte havneier etterlever sine plikter i forhold til forurensningsforskriftens kapittel 20.

- www.regelhjelp.no er et nyttig verktøy for virksomheter som raskt og enkelt trenger å skaffe seg oversikt, og holde seg oppdatert, i det viktigste regelverket på HMS-området. Bransjen Egersund Sildoljefabrikk AS tilhører er ennå ikke implementert i dette systemet, men i løpet av november i år skal dette være på plass. Da vil bedriften, bare ved å oppgi sitt organisasjonsnummer, få oversikt over det HMS-regelverket som er det viktigste for bedriften. I tillegg til dette vil alle separate tillatelser som bedriften har, være styrende for virksomheten.